

گروه‌های زبان و ادبیات عربی، حلقه مفقوده توسعه صنعت

گردشگری ایران با کشورهای عربی

علی ضیغمی*

استادیار گروه زبان و ادبیات عربی دانشگاه سمنان

تاریخ دریافت: ۱۳۹۶/۰۶/۱۴ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۶/۰۹/۱۳

چکیده

یکی از مهم‌ترین منابع تأمین درآمد هر کشور، در کنار گرفتن مالیات، صادرات و توسعه صنعت گردشگری است که هر دو باعث ورود ارز به کشور می‌شود؛ از این رو می‌توان از طریق معرفی جاذبه‌های گردشگری و دستاوردهای اقتصادی، پزشکی، علمی و ... کشور به زبان‌های دیگر به ویژه زبان عربی، باعث افزایش ارتباط دوسویه با کشورهای عربی و توسعه صنعت گردشگری کشور گردید.

آموزش زبان عربی در پیوند با اقتصاد شکل متفاوتی دارد؛ با توجه به هم‌جوار بودن ایران با کشورهای عربی و بسیاری مناسبت‌های دیگر، آموزش کاربردی و هدفمند زبان عربی، می‌تواند نقش بزرگی در فعال شدن چرخه اقتصاد کشور داشته باشد. بی‌شک، شناساندن دقیق کشورمان به جهان عرب اعم از جاذبه‌های گردشگری، مشاهیر علمی و ادبی، دستاوردهای پزشکی، علمی، اقتصادی، نظامی و... از طریق دانشجویان و فارغ‌التحصیلان گروه‌های زبان و ادبیات عربی کشور به زبان عربی می‌تواند نقش بسزایی در بهبود وضعیت اقتصادی جامعه داشته باشد که این امر مستلزم برنامه‌ریزی‌های درست و بلندمدت، آموزش مهارت‌های زبانی به صورت کاربردی، مهارت‌های برقراری ارتباط، آشنایی با ملاحظات خاص فرهنگی کشورهای عربی و... به وسیله گروه‌های زبان و ادبیات عربی کشور به دانشجویان خود و ایجاد چند گرایش بین‌رشته‌ای در مقاطع مختلف تحصیلی و نیز برگزاری دوره‌های آموزشی ویژه است؛ هرچند تأثیر مسائل سیاسی را نیز در موفقیت یا شکست این امور نمی‌توان نادیده گرفت.

کلیدواژه‌ها: گروه‌های زبان و ادبیات عربی؛ ایران؛ کشورهای عربی؛ صنعت گردشگری.

۱. مقدمه

در جهان کنونی، اقتصاد از مهم‌ترین بخش‌های یک کشور محسوب می‌شود و تلاش برای داشتن اقتصادی هرچه بهتر، هدف غایی هر کشور است. یکی از راه‌های پیشرفت اقتصاد یک کشور، توجه آن به صنعت گردشگری است. بیشتر کشورهایی که ارزآوری‌شان منحصر به یک جنبه است، امروزه، درصدد هستند تا راه‌هایی جایگزین را برای ورود ارز به کشورشان بیابند.

با توجه به وابسته بودن اقتصاد کشورمان به صادرات نفت و غافل بودن از سایر راه‌های ورود ارز به کشور، معرفی دستاوردهای علمی، اقتصادی، فرهنگی و... ایران اسلامی به جهان عرب و همچنین شناساندن دقیق جاذبه‌های گردشگری و مشاهیر و شخصیت‌های فرهنگی و تاریخی کشورمان به آنان از طریق برقراری ارتباط دوسویه امری ضروری به نظر می‌رسد که این امر، خود باعث به حرکت درآمدن چرخ اقتصاد به نفع کشورمان نیز خواهد شد. گردشگری بهترین صنعت جایگزین صنعت نفت است و با رونق صنعت گردشگری می‌توان به کاهش اتکا به درآمدهای نفتی امیدوار بود. هر گردشگر خارجی موجب افزایش ثروت ملی و هر گردشگر داخلی موجب توزیع ثروت می‌شود و هر دو در نهایت اشتغال‌زا هستند (نظریان، ۱۳۹۱ش).

برای توسعه صنعت گردشگری به خصوص با کشورهای عربی، گروه‌های زبان و ادبیات عربی سراسر کشور می‌توانند در جایگاه حلقه‌های مفقوده این ارتباط دوسویه که قطعاً از طریق عنصر زبان فراهم خواهد شد، نقش اصلی را ایفا کنند. در این مقاله سعی می‌شود با روش توصیفی - تحلیلی، نقش گروه‌های زبان و ادبیات عربی کشور در توسعه صنعت گردشگری ایران با کشورهای عربی بررسی شود.

ضرورت و اهمیت این پژوهش از آن جهت است که با توجه به موارد یادشده در آن و برنامه‌ریزی‌های بلندمدت برای توانمندسازی دانشجویان و فارغ‌التحصیلان رشته زبان و ادبیات عربی در مهارت‌های زبانی عربی و فنون و مهارت‌های ارتباطی می‌توان علاوه بر کارآفرینی برای این دسته از افراد جامعه به رونق اقتصادی کشور نیز کمک نمود.

این پژوهش در پی پاسخ به پرسش‌های زیر است:

- نقش گروه‌های زبان و ادبیات عربی کشور در توسعه صنعت گردشگری چیست؟
- مهم‌ترین چالش‌های برقراری ارتباط میان ایران و کشورهای عربی چیست؟

□ گروه‌های زبان و ادبیات عربی چه نقشی در رفع این چالش‌ها می‌توانند داشته باشند؟

در مورد پیشینه پژوهش، گفتنی است پژوهشی اختصاصی در این زمینه به شکل فعلی تاکنون به نگارش درنیامده اما از مرتبط‌ترین پژوهش‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

مقاله «نقش آفرینی گروه‌های زبان و ادبیات عربی در توسعه علمی دانشگاه‌ها» (۱۳۸۹ هـ.ش) که در آن فرامرز میرزایی و علی سلیمی با پیشنهاد ایجاد گرایش‌های جدید و بین‌رشته‌ای و فعال‌تر شدن اعضای گروه‌های زبان و ادبیات عربی بر نقش گروه‌های آموزشی در توسعه علمی دانشگاه‌ها و به تبع آن توسعه علمی کشور تأکید کرده‌اند.

مقاله «نقش گروه زبان و ادبیات عربی در توسعه کارآفرینی» (۱۳۹۴ هـ.ش) که در آن مصطفی جوانرودی و نسیم شریفی تأکید کرده‌اند گروه‌های زبان و ادبیات عربی با اقداماتی از قبیل اصلاح سرفصل‌های درسی و ایجاد درس‌های جدید متناسب با نیاز جامعه، به‌روز کردن خلاقیت‌ها و ایجاد گرایش‌های جدید و میان‌رشته‌ای و توجه به ویژگی‌های کارآفرینانه دانشجویان در زمینه کارآفرینی گام‌هایی بردارند.

همچنین برخی از مقالات ارائه‌شده در «همایش ملی کارآفرینی و تجاری‌سازی رشته زبان و ادبیات عربی» در دانشگاه سمنان (۱۳۹۳ هـ.ش)، نظیر «نقش زبان عربی و هم‌جواری با کشورهای حوزه خلیج فارس در توسعه گردشگری سلامت در ایران» که در آن فاطمه قادری و همکاران بر گردشگری سلامت تمرکز نموده‌اند و راهکارهایی چون ایجاد استراحتگاه و هتل، استقرار نمایندگی بیمه‌های خدمات درمانی، آزمایشگاه‌ها و داروخانه‌هایی با کادر مسلط به زبان عربی در نزدیکی بیمارستان‌های محل مراجعه بیماران و توزیع بروشورهای مکتوب به زبان عربی پیرامون انواع بیماری‌ها، داروها، مراکز درمانی و... ارائه نموده‌اند.

مقاله «زبان عربی در خدمت گردشگری (مطالعه موردی گردشگری سلامت در شهر سلمان محمدی اصفهان)» نوشته حسن کاظمی سهلوانی و فیض‌اله مددی؛ مقاله «بررسی فرصت‌های شغلی مرتبط با رشته زبان عربی (مطالعه موردی پژوهانه حوزه گردشگری شهر مشهد)» نوشته احمدرضا حیدریان شهری و مصطفی مهدوی‌آرا؛ مقاله «نقش زبان عربی در بازاریابی اینترنتی برای بازرگانان ایرانی در میان کشورهای عربی» نوشته فرامرز میرزایی و طیبه امیریان؛ و همچنین مقاله «نقش دانش‌آموختگان رشته عربی در توسعه تجارت الکترونیک با کشورهای

عربی (کشور عراق به عنوان نمونه)» نوشته حبیب کشاورز؛ مقاله «نقش گروه‌های عربی در شکوفایی شاخه‌های مختلف صنعت گردشگری» نوشته رقیه رستم‌پور و مهناز اعتضادی‌فر که هم‌زمان با مقاله حاضر به همایش ملی «میراث مشترک زبان، ادبیات و فرهنگ فارسی و عربی در حوزه خلیج فارس» در اسفند ۱۳۹۵ در دانشگاه خلیج فارس ارائه شده، و مورد پذیرش قرار گرفته است. نویسندگان در مقاله خود تقویت نگرش کارآفرینی، تجاری‌سازی دانش و شکل‌گیری شرکت‌های زبان‌بنیان با محوریت زبان عربی، افزودن درس «کاربرد زبان عربی در گردشگری ایران»، سفرهای دوره‌ای گروه‌های عربی دو سوی خلیج فارس و ایجاد قطبی مناسب میان ایران و عمان را به منزله آزمون (پایلوت) پیشنهاد داده‌اند.

۲. جایگاه ایران در صنعت گردشگری

گردشگری به عنوان فعالیتی چندمنظوره، در چند دهه اخیر سهم عمده‌ای در توسعه منطقه‌ای و ناحیه‌ای کشورهای داشته است (شماعی و موسی‌وند، ۱۳۹۰: ۲۵)؛ مسئله‌ای که باعث شده بسیاری از کشورها در رقابتی نزدیک و فشرده در پی افزایش بیش‌ازپیش منافع و درآمدهای خود از این فعالیت بین‌المللی باشند (عادل‌خانی، ۱۳۹۴). امروزه گردشگری را به عنوان یکی از مهم‌ترین صنایع توسعه پایدار در هر جامعه‌ای باید دانست که از تحرک بالایی در تغییرات اقتصادی، سیاسی، اجتماعی، شهری و محیطی برخوردار است. به همین دلیل تمرکز بر جنبه‌های مختلف صنعت گردشگری، همراه با برنامه‌ریزی‌های مدیریت محلی و ملی هر جامعه‌ای می‌تواند نقش بسیار بااهمیتی در فرایندهای بین‌المللی و ملی هر جامعه‌ای ایفا کند (شریتیان، ۱۳۹۵: ش). گردشگری از مؤلفه‌های مهم تجارت است و از آن به عنوان تجارت نامرئی یاد می‌شود که با سایر کالاها و خدمات یک تفاوت بنیادی دارد. در گردشگری، کالای صادرشده، در کشور صادرکننده معرفی می‌شود و اگر به‌درستی مدیریت شود هرگز تمام نخواهد شد (آماره، ۱۳۹۱: ه. ش). گردشگری به‌تنهایی نمی‌تواند به توسعه کشور منجر شود، ولی با ورود گردشگر به تدریج نیاز به تغییر و ایجاد امکانات برای اقامت، جابه‌جایی و سایر فعالیت‌های مربوط به آن، توسعه را نیز در پی خواهد داشت و در درازمدت باعث افزایش امکانات و تأسیسات خواهد شد.

کشور آمریکا توانسته با جذب گردشگرهای خارجی و انجام تبلیغات و سرمایه‌گذاری‌های عظیم در این زمینه، با اختلاف زیادی از رقبای، بیشترین درآمد را از صنعت گردشگری کسب کند. این کشور سالانه از این بخش، ۱۳۹,۶ میلیارد دلار کسب می‌کند. همچنان که به طور متوسط، درآمد ترکیه از صنعت گردشگری سالانه ۲۷,۷ میلیارد دلار است (محمودی، ۱۳۹۵: هش). در سال ۱۳۹۳ش از محل جابه‌جایی یک میلیارد و ۲۵۰ میلیون گردشگر بین کشورهای مختلف یک هزار و ۵۰۰ میلیارد دلار درآمد نصیب کشورهای جهان شده‌است. درحالی‌که ارزیابی سازمان‌های جهانی ذی‌ربط این است که ایران از لحاظ جاذبه‌های گردشگری رتبه ۱۵ دنیا، تعداد گردشگران ورودی رتبه ۴۶ و از نظر درآمد ارزی رتبه ۳۵ دنیا را داراست (مارین تایمز، ۱۳۹۴ش) سهم ایران از درآمد یک هزار و ۵۰۰ میلیارد دلاری گردشگری جهان حدود نیم درصد است که در سال ۱۳۹۳ش از تعداد پنج میلیون و ۱۰۰ هزار گردشگر خارجی، هفت میلیارد و ۷۰۰ میلیون دلار درآمد نصیب کشور ایران شده‌است. حال آنکه سهم کشور ما با توجه به ویژگی‌های گردشگری در زمینه‌های مختلف طبیعی، تاریخی و مذهبی، حداقل باید بین دو تا سه درصد باشد. بنا به گفته سلطانی‌فر رییس سابق سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ایران به لحاظ جاذبه‌های تاریخی، فرهنگی و برخورداری از هویت فرهنگی قدمت ۱۱ هزارساله و همچنین یک میلیون مکان، بنا، سایت و محوطه تاریخی در کشور که از این تعداد ۳۲ هزار اثر به ثبت ملی و ۱۷ اثر در یونسکو به ثبت میراث جهانی رسیده‌است؛ در سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، ایران باید در افق ۱۴۰۴ش، میزبان ۲۰ میلیون گردشگر خارجی با حدود ۳۰ میلیارد دلار درآمد در کشور باشد و باید زیرساخت‌ها، تسهیل شرایط صدور ویزا، ساماندهی شبکه‌های حمل‌ونقل داخلی و خارجی و فعال‌کردن دفاتر جذب گردشگر خارجی و تأمین نیروی انسانی در کشور فراهم شود (همان).

تعداد شیعیان جهان بنا بر گزارش «لیوفر» لندن در سال ۲۰۱۳م حدود ۴۰۰ میلیون نفر بوده‌است (ایکنا: ۱۳۹۴). نیمی از گردشگران خارجی ورودی به ایران مسلمان هستند که برای زیارت و بازدید از اماکن مذهبی وارد ایران می‌شوند و پس از آن به شهرهای شمالی سفر می‌کنند (مارین تایمز، ۱۳۹۴ش). اگر سالیانه تنها یک درصد از شیعیان جهان به کشورمان جذب شوند، سالانه چهار میلیون گردشگر به این منظور به ایران می‌آیند.

بر اساس آخرین آمارها در سال ۲۰۱۳م حدود ۲۶۰ میلیون نفر در جهان در صنعت گردشگری و صنایع مرتبط به کار اشتغال داشته و درآمدهای حاصل از این صنعت در مجموع حدود ۹ درصد تولید ناخالص داخلی کشورهای جهان را خود اختصاص داده است (ریفاعی، ۲۰۱۳م). جدا از اهمیت صنعت توریسم در جذب درآمدهای ارزی، این صنعت می‌تواند در جهت ایجاد اشتغال و کاهش بیکاری که در حال حاضر به صورت یکی از مشکلات جدی اقتصاد ایران درآمده است، نقش بسزایی را ایفا کند (قربانی، ۱۳۷۸ ه.ش).

ایران اسلامی به لطف جاذبه‌های فراوان گردشگری اعم از زیارتی و سیاحتی موقعیتی فوق‌العاده برای ورود ارز به کشور را دارد. اگر بتوانیم زمینه‌های ورود برادران و خواهران عرب‌زبان را بیش‌ازپیش به کشورمان ایجاد کنیم، فرصت‌های شغلی زیادی در جامعه ایجاد می‌شود و درآمد هنگفتی در پی خواهد داشت. در این بین، گروه‌های زبان و ادبیات عربی سراسر کشور با تربیت مترجمان ماهر فارسی به عربی و بالعکس که مهارت‌های ارتباطی کافی داشته باشند که حلقه‌های ارتباطی گردشگران عرب‌زبان با بخش‌های مختلف گردشگری کشور هستند، نقش بسزایی در این زمینه ایفا می‌کنند. چراکه، این مترجمان می‌توانند نقش رابطی بین مسافران و مراکز تفریحی، سیاسی، درمانی، زیارتی و هتل‌ها را بازی کنند.

در صنعت گردشگری نیاز به مترجمان همراه عربی به شدت احساس می‌شود. مترجمانی که با بهره‌گیری از مهارت‌های زبانی، ارتباطی و اطلاعات عمومی بالا در زمینه‌های کاری خود راهنمای سفر عرب‌زبان‌ها در بازدید از مکان‌های زیارتی، سیاحتی و درمانی کشور باشند.

۳. چالش‌های برقراری ارتباط با کشورهای عربی

متأسفانه برقراری ارتباط با کشورهای عربی علی‌رغم وجود پیوندهای مشترک فرهنگی، دینی و اجتماعی کار ساده‌ای نیست؛ چراکه مسائل مختلفی این ارتباط را تحت‌الشعاع خود قرار می‌دهد؛ از آن جمله می‌توان به این موارد اشاره نمود:

۱-۳. اختلافات مذهبی و تاریخی

متأسفانه برخی اختلافات مذهبی و تاریخی میان برخی کشورهای عربی و ایران باعث نوعی بی‌اعتمادی و بدبینی بین دو طرف شده است که کار ارتباط‌گیری را دشوار می‌کند. در اینجا پیشنهاد می‌شود گروه‌های زبان و ادبیات عربی به دانشجویان خود مدام متذکر شوند در هنگام ارتباط‌گیری با جوانان عرب به هیچ‌وجه به مسائل خلافی و تحمیل نظر خود به آنان نپردازند؛ بلکه می‌بایست بر اتحاد اسلامی، دشمنان مشترک جهان اسلام و آینده روشن به جای اختلافات گذشته تأکید نمود. باید دانشجویان با اشتراکات فراوان اسلامی آشنا شوند و در ارتباطات خود بیشتر بر آن مسائل تأکید نمایند؛ در این زمینه می‌توان از محصولات و مشاوره‌های ارگان‌هایی چون مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی^۱، مجمع اتحاد دانشجویان جهان اسلام^۲، دانشگاه مذاهب اسلامی^۳ و ... استفاده نمود.

۲-۳. تفاوت زبان

متأسفانه با وجود بیش از ۴۰ دانشگاه دارای رشته زبان و ادبیات عربی و تدریس این زبان در مقاطع تحصیلی مختلف این دانشگاه‌ها و فارغ‌التحصیلی هزاران نفر در این رشته، وجود مراکز حوزوی بسیار در شهرهای مختلف که به تدریس زبان و دروس عربی می‌پردازند، آموزش زبان عربی در برخی آموزشگاه‌ها، مساجد و تمام مدارس از دوره راهنمایی تا دبیرستان، همچنان بین فرهیختگان و اقشار تحصیل‌کرده، مشکل نبود ارتباط با جهان عرب وجود دارد و سخنان بسیاری در مورد این مشکل در قالب همایش‌ها^۴، مقالات و برخی کتاب‌ها و طرح‌های پژوهشی در طول سال‌های متمادی مطرح شده و راه‌حلی‌هایی نیز پیشنهاد شده است؛ ولی آنچه مشاهده می‌شود - علی‌رغم برخی تلاش‌ها در سال‌های اخیر - مشکل همچنان به قوت خود باقی است. متأسفانه تمرکز بیش‌ازحد بر آموزش قواعد عربی به جای مهارت‌های زبانی

۱. سایت رسمی: www.taghrib.org

۲. سایت رسمی: www.rohama.org

۳. سایت رسمی: www.ar.mazaheb.ac.ir

۴. همایش‌های مدیران گروه‌های زبان و ادبیات عربی در شش دوره از سوی انجمن ایرانی زبان و ادبیات عربی در دانشگاه‌های مختلف

کاربردی، استفاده نکردن از روش‌های نوین آموزشی چون روش ارتباطی^۱ یا روش مستقیم^۲ به جای روش سنتی دستور و ترجمه^۳ که در بیشتر دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی ما مورد استفاده قرار می‌گیرد و ضعف برخی از مدرّسان و کتاب‌های آموزشی، باعث تداوم این مشکل شده است. بدون شک حل این مشکل فقط با اتخاذ رویکردهای عملی از سوی گروه‌های زبان و ادبیات عربی سراسر کشور میسر خواهد بود.

۳-۳. سیاست‌های تفرقه‌اندازانه دشمنان جهان اسلام

این سیاست‌ها از طریق ایران‌هراسی و نگاه منفی به طرف مقابل در میان مردم کشورهای اسلامی اهداف خود را پیش می‌برند. آمریکا، انگلیس و برخی دیگر از کشورهای استکباری همواره تلاش کرده‌اند مانع ایجاد رابطه قوی میان ایران و کشورهای اسلامی به خصوص کشورهای عربی شوند و با سیاست ایران‌هراسی در پی چنین اهدافی باشند: فروش سلاح‌های خود به کشورهای عربی، اعزام نیروهای نظامی به منطقه برای تسلط کامل بر منابع انرژی در کشورهای همسایه ایران، که بیش از ۴۰٪ ذخایر انرژی فسیلی دنیا از جمله نفت و گاز را در خود جای داده‌اند (پرتال اصفهان، ۱۳۹۵)، انحراف افکار عمومی عرب از جنگ اعراب و رژیم صهیونیستی و تشکیل یک جبهه جدید، شکل دادن مفهوم جنگ اعراب و ایران (ابنا، ۱۳۹۵)، متوقف کردن ایران برای تبدیل شدن به یک مدل موفق برای بیداری دیگر کشورهای اسلامی و... (ویکی‌پدیا، ایران‌هراسی، ۲۰۱۶).

متأسفانه در این زمینه به دلیل همراهی برخی از سران مرتجع عرب و واکنش‌های غیرحکیمانه برخی در داخل، تاحدودی نیز موفق بوده‌اند. در اینجا گروه‌های زبان و ادبیات عربی سراسر کشور با تربیت دانشجویانی توانمند در برقراری ارتباط و پاسخ به شبهات مطرح شده به زبان عربی در فضای مجازی از طریق درج نظر و پاسخ در وبگاه‌های مختلف عربی، تالارهای گفت‌وگو، نوشتن مقالات عربی مرتبط در وبگاه‌ها و روزنامه‌های مختلف عربی، تماس با شبکه‌های ماهواره‌ای و رادیویی عربی ایران و کشورهای عربی و بیان

1. Communicative Method
2. Direct Method
3. Grammar Translation Method

پاسخ‌های مستند و مستدل برای شبهات می‌توانند به تنویر افکار عمومی کشورهای عربی بپردازند و در شبکه‌های اجتماعی نیز از طریق ارتباط با قشر جوانان و فرهیخته جهان عرب این سیاست را به چالش بکشانند و با روشنگری خود زمینه توسعه روابط فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی کشور را با جهان عرب فراهم نمایند.

۴-۳. سیاست‌های برخی از سران و دولت‌های عرب

برخی از سران و دولت‌های عرب که نزدیکی با ایران را در تناقض با منافع خود می‌بینند، مانعی دیگری در برقراری این ارتباط‌اند؛ در اینجا پیشنهاد می‌شود گروه‌های زبان و ادبیات عربی با آگاه‌کردن دانشجویان خود با اوضاع سیاسی کشورهای عربی و ساختار حکومتی آن، به آنان اطلاعات لازم را در هنگام ارتباط‌گیری با قشر فرهیخته کشورهای عربی بدهند که معمولاً این قشر از سیاست‌های حکومت‌های دیکتاتورهای خود رضایت چندانی ندارند و در تعیین اولویت‌های جهان اسلام و ضرورت برقراری ارتباط نزدیک میان کشورهای اسلامی با حاکمان خود اختلاف نظر دارند. وقتی این مطالبه عمومی در کشورهای عربی شکل گیرد، حاکمان نیز مجبور به همراهی با مطالبات عمومی خود خواهند بود و یا حداقل با احتیاط بیشتری عمل خواهند کرد که نمونه آن در رفتار حاکمان کشورهایی چون لبنان و عراق با ایران در پی همراهی مردمان آنجا با ایران و جبهه مقاومت نمود پیدا کرده‌است و حتی در رأی‌گیری‌های اتحادیه عرب کشوری مانند لبنان در مورد مسائل مربوط به ایران سیاستی بی‌طرفانه اتخاذ می‌کند تا باعث خشم مردم خود نشود (امید ایرانیان، ۱۳۹۴).

۵-۳. اختلافات جغرافیایی و سیاسی

این اختلافات بهانه‌ای برای تحریک احساسات جوانان عرب علیه ایران شده‌است و حاکمان عرب معمولاً با استفاده از این حربه، ایران را کشوری اشغالگر و متجاوز معرفی می‌نمایند. از این سو نیز عرق ملی جوانان ایرانی نسبت به مسائلی چون نام تاریخی خلیج فارس، جزایر سه‌گانه ایرانی و... باعث ایجاد چالش در برقراری ارتباط میان دو طرف می‌شود. در این گونه مسائل، سخن گفتن با زبان استدلال و اسناد تاریخی و استناد به سخنان و اسناد تاریخی خود

کشورهای عربی می‌تواند قشر فرهیخته جهان عرب را به این سیاست تفرقه‌افکنانه برخی احاکمان و سوءاستفاده از احساسات قومیتی آشنا نماید و از شدت اختلافات بکاهد.

۳-۶. تأثیرپذیری دولت‌های عربی از سایر کشورها در برقراری ارتباط با ایران

نمونه این مسئله قطع یا کاهش سطح روابط برخی از کشورهای عربی با ایران در پی فشارهای عربستان سعودی به آنان در سال ۱۳۹۵ یا فشار بر برخی کشورها برای اقدام علیه ایران بود (دنیای اقتصاد، ۱۳۹۵) که می‌توان با تبیین این فشارها و ضرورت استقلال نظر در ارتباطات میان قشرهای جوانان کشورهای عربی با دانشجویان و فارغ‌التحصیلان گروه‌های زبان و ادبیات عربی این‌گونه تصمیمات را به چالش کشاند.

۴. چالش‌های موجود در کاربردی کردن رشته زبان و ادبیات عربی

همان‌گونه که بیان شد باوجود آموزش زبان عربی در ایران در سطح وسیع و در کلیه مدارس و بسیاری از دانشگاه‌ها، در مقاطع کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری اما عملاً خروجی قابل قبولی در این زمینه وجود نداشته‌است و زبان‌آموزان این رشته نتوانسته‌اند آن‌گونه که باید مهارت‌های زبانی آن را فراگیرند و عمدتاً دچار مشکل بیکاری‌اند؛ حال‌آنکه سازمان‌ها و مؤسسات بسیاری نیازمند مترجم و پژوهشگر ماهر در زبان عربی هستند و فارغ‌التحصیلان این رشته قادر به پاسخ‌گویی به نیازهای آن‌ها نیستند. برخی مشکلات و دلایل این مسئله بدین شرح است:

- نبود برنامه‌ریزی هدفمند و درازمدت برای آموزش زبان عربی در کشور؛
- روش‌های تدریس نادرست در تدریس زبان عربی که بیشتر مبتنی بر روش «دستور و ترجمه» است؛
- کتاب‌های درسی ناکارآمد که بیشتر بر اساس همان روش «دستور و ترجمه» تألیف شده‌است؛
- کاربردی نبودن برخی از دروس و تأکید بر مباحث غیرضروری؛
- تدریس این زبان به‌وسیله برخی از افراد غیرمتخصص یا فاقد مهارت‌های زبانی کافی؛

□ تدریس نشدن این زبان به صورت چندرسانه‌ای، کاربردی و آموزش مهارت‌های موردنیاز بازار کار؛

□ محدود بودن ساعات تدریس مهارت‌های زبانی؛

□ نبود گرایش‌های بینارشته‌ای که بر اساس نیازهای کشور باشد؛

□ کم‌رغبتی زبان‌آموزان نسبت به این رشته به دلایل مختلف (ضیغمی و حیدریکی، ۱۳۹۳: ۱۳). مشکلات دیگری نیز وجود دارد که به منظور طولانی نشدن مبحث از بیان آن صرف‌نظر می‌شود. در ادامه چند راهکار عملی برای حل برخی از این مشکلات ارائه می‌شود.

۵. راهکارهای پیشنهادی

برای حل مشکلات یادشده و سایر مشکلاتی که فارغ‌التحصیلان رشته زبان و ادبیات عربی و مؤسسات نیازمند به مترجم و پژوهشگر عربی دچار آن‌اند، می‌بایست کارگروه‌های تخصصی با حضور اساتید و صاحب‌نظران تشکیل شود و اتاق فکری را ایجاد کنند که جوانب مختلف این مسئله را بسنجند و تصمیماتی عملیاتی برای حل این مشکل بگیرند تا نقطه عطفی در آموزش زبان عربی ایجاد کنند و این معضل را به یک فرصت استثنائی تبدیل نمایند.

برخی از راهکارهای پیشنهادی که به ذهن نگارنده این مقاله خطور می‌نماید به شرح زیر است:

□ برنامه‌ریزی درازمدت و هدفمند برای آموزش رشته زبان و ادبیات عربی و مشخص کردن اهداف آموزش آن به صورت دقیق و عملی؛

□ برگزاری دوره‌های مهارت‌افزایی برای اساتید دروس مهارت‌های زبانی و الزام آنان برای شرکت فعالانه در این دوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی واقعی و کاربردی؛

□ بازنگری اساسی در دروس رشته «زبان و ادبیات عربی» بر اساس زمینه‌های شغلی مرتبط و نیازهای کشور، و ایجاد یا افزایش واحدهای درسی‌ای مانند «مهارت‌های کاربردی ترجمه، ترجمه شفاهی و هم‌زمان، ترجمه تخصصی از فارسی به عربی، آشنایی با اصطلاحات تخصصی، کارگاه ترجمه، فناوری‌های نوین، کارآفرینی در رشته زبان و ادبیات عربی، مهارت‌های ارتباطی و...» در واحدهای متعدد به جای برخی از دروس کم‌فایده فعلی؛

□ ایجاد بسترهای لازم جهت آموزش دروس این رشته به صورت چندرسانه‌ای و کاربردی؛

- ایجاد گرایش‌های بینارشته‌ای با رشته‌های «رسانه، اقتصاد، گردشگری، روان‌شناسی، کارآفرینی و...» بر اساس نیازهای روز کشور؛
- ایجاد گرایش‌های جدید و تخصصی‌تر در رشته زبان و ادبیات عربی در مقاطع مختلف تحصیلی، مانند: گرایش «ترجمه هم‌زمان»، «ترجمه گردشگری»، «ترجمه و رسانه»، «ترجمه تخصصی»، «زبان عربی برای اهداف خاص» و...؛
- درگیر نمودن دانشجویان این رشته با کار عملی و قرار گرفتن در شرایط واقعی که از نزدیک با ضعف و نواقص کار خود آشنا شوند؛
- پذیرش و گزینش دانشجو به صورت هدفمند از ابتدای ورود به دانشگاه و به تعداد موردنیاز برای کشور؛
- برنامه‌ریزی جدی و دقیق برای دروس عربی مدارس که خروجی متناسب با هزینه‌های انجام‌شده را برای کشور داشته باشد؛
- جهت‌دادن پژوهش‌ها به سوی پژوهش‌های کاربردی در رشته زبان و ادبیات عربی؛
- تعامل بیش‌ازپیش اساتید این حوزه با دانشجویان؛
- برگزاری اردوها و دوره‌های آموزشی هدفمند برای دانشجویان این رشته در کشورهای عربی (همان).

۶. کشورهای عربی فرصتی برای توسعه گردشگری ایران

- با توجه به موارد مذکور و چالش‌های پیش‌رو برای توسعه روابط با کشورهای عربی به‌خصوص در حوزه گردشگری پیشنهاد می‌شود موارد زیر از سوی گروه‌های زبان و ادبیات عربی کشور و برنامه‌ریزان حوزه زبان و ادبیات عربی مدنظر قرار گیرد:
- آشنا کردن دانشجویان با اوضاع فعلی کشورهای عربی و ملاحظات خاص فرهنگی و اجتماعی آن‌ها در قالب واحدهای درسی، کارگاه‌های آموزشی، کتابچه، مقاله و... .
 - آشنا کردن دانشجویان ایرانی با لهجه‌های عربی به‌خصوص عراقی و شامی در قالب برخی واحدهای درسی، دوره‌های آموزشی فوق‌برنامه، کارگاه‌های آموزشی، تهیه و توزیع کتابچه، سی‌دی‌های آموزش لهجه، برنامه‌ها و نرم‌افزارهای مرتبط، فیلم و انیمیشن مناسب،

اردوهای کوتاه‌مدت به کشورهای عربی یا مناطق عرب‌زبان و... برای افزایش توانمندی آنان در زمینه برقراری ارتباط با عامه مردم عرب‌زبان و ترجمه شفاهی و هم‌زمان که معمولاً آمیخته با واژه‌های عامیانه است.

□ آشنا کردن دانشجویان ایرانی با اماکن تاریخی و باستانی کشور و نحوه معرفی آن‌ها به زبان عربی؛ با توجه به قدمت تاریخی کشور ایران، آثار باستانی، بناهای تاریخی و موزه‌های قدیمی و زیبایی در کشور وجود دارد. ایران دارای رتبه دهم جاذبه‌های باستانی و تاریخی در جهان است و بیشتر آثار آن به ثبت یونسکو رسیده و جزء میراث جهانی به شمار می‌آیند. آثار تاریخی فراوانی دارای طراحی‌های مناسب، محاسبات دقیق در ساخت این بناها، فرم پوشش درست بناها، رعایت مسائل فنی و علمی در ساخت ساختمان‌ها، ایوان‌های رفیع، ستون‌های بلند و تزیینات مختلف وجود دارد که در عین سادگی معرف شکوه معماری ایرانی است و نحوه معرفی صحیح آن‌ها به مخاطب عرب مهارت بالای مترجمان زبان عربی را می‌طلبد (عقلمند، ۱۳۹۵). اما متأسفانه دانشجویان ایرانی علاوه بر نداشتن مهارت زبانی کافی، اطلاعات عمومی چندانی نیز در مورد این آثار و نحوه معرفی آنان به زبان عربی ندارند. گروه‌های آموزشی زبان و ادبیات عربی می‌توانند ضمن تألیف کتابچه‌هایی در معرفی کلیه آثار باستانی ایران به زبان عربی و آموزش آن به دانشجویان، آنان را به عنوان سفیران فرهنگی کشور در فضای مجازی و... آموزش دهند.

□ آشنا نمودن دانشجویان ایرانی با اماکن مذهبی کشور و نحوه معرفی آن‌ها به زبان عربی؛ از آنجاکه شیعیان سراسر جهان به‌خصوص عراق، بحرین، شرق عربستان، کویت و... علاقه زیادی برای زیارت اماکن مذهبی واقع در کشور ما (مانند بارگاه مطهر امام رضا (ع) در مشهد، ضریح حضرت معصومه (س) و حوزه علمیه قم، بارگاه حضرت شاه عبدالعظیم در ری، حرم مطهر شاه‌چراغ در شیراز و امام‌زاده‌های مختلف سراسر کشور) دارند و هرساله مسلمانان بسیاری از سراسر جهان به‌خصوص کشورهای عربی برای زیارت این اماکن به ایران می‌آیند؛ گروه‌های زبان و ادبیات عربی می‌توانند با همکاری سازمان‌های مربوطه چون سازمان حج و زیارت، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و... نسبت به تهیه کتابچه‌های معرفی این اماکن و موقعیت گردشگری نزدیک به هر بارگاه به زبان عربی اقدام نمایند و

دانشجویان گروه‌های نزدیک یا بومی هر منطقه را جهت معرفی این اماکن به زبان عربی در فضای مجازی، وبگاه‌ها و شبکه‌های مختلف و به صورت حضوری به زائران و گردشگران عرب آموزش دهند.

□ آشنا نمودن دانشجویان ایرانی با اماکن تفریحی کشور و نحوه معرفی آن‌ها به زبان عربی؛ کشور ایران به لطف داشتن شرایط جوی متفاوت در هر منطقه، سرشار از مناطق طبیعی تفریحی چون مناطق تفریحی شمال کشور است. ضمن اینکه طی سال‌های اخیر به‌خصوص در کلان‌شهرها مکان‌های متعددی برای گذراندن اوقات فراغت بنا شده‌است. گروه‌های زبان و ادبیات عربی به‌خصوص در مناطق نزدیک به این مناطق تفریحی می‌توانند با همکاری سازمان‌های مربوطه چون سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری ایران، شهرداری‌ها و... کتابچه‌های معرفی این اماکن به زبان عربی را تهیه کنند و به دانشجویان نزدیک یا بومی هر منطقه آموزش دهند تا این اماکن را به زبان عربی به همراه تصاویری زیبا از آن‌ها چه در فضای مجازی، وبگاه‌ها و شبکه‌های مختلف و چه به صورت حضوری به زائران و گردشگران عربی معرفی کنند.

در همین رابطه با توجه به مناسبات فرهنگی و اجتماعی کشورمان با کشورهای عربی، نزدیک بودن دو زبان با یکدیگر، گره‌خوردن تاریخ دو قومیت به همدیگر به‌ویژه از زمان ظهور اسلام و دلایل دیگر که قبلاً در مورد آن سخن گفته شده‌است؛^۱ جاذبه‌های گردشگری ایران برای گردشگران عرب جذابیت بالایی دارد. گردشگری در کشور میزبان، تقاضای واردات را افزایش می‌دهد و درعین حال موجبات افزایش درآمدهای صادراتی را فراهم می‌کند و باعث افزایش فرصت‌های تجاری ناشی از آشنایی خارجی‌ها با تولیدات کشور میزبان و در نتیجه تداوم مسافرت به آن کشور می‌شود (آماره، ۱۳۹۱ ه.ش).

□ آشنا نمودن دانشجویان ایرانی با مقوله گردشگری سلامت برای عرب‌زبانان و نحوه فعالیت در این حوزه؛ بحث گردشگری سلامت با توجه به جایگاه مطلوب دانش پزشکی ایران در منطقه از یک‌سو و ارزانی این خدمات در کشور، نسبت به دیگر کشورها از سوی دیگر،

۱. ر.ک به: آذرشب، محمدعلی (۱۳۸۸ ه.ش)، *التوجیه الثقافي*، دانشگاه تهران، صص ۷۵-۹۰.

یکی از راه‌هایی است که به کمک آن می‌توان ارزآوری مناسبی برای کشور ایجاد کرد. در چهار سال گذشته درآمد ارزی گردشگری سلامت فقط پنج برابر صادرات تجهیزات پزشکی و دارو بوده که این در سال ۱۳۹۲ به دو برابر افزایش یافته‌است (جهانگیری، ۱۳۹۳: ۱۷). ضروری است که گروه‌های زبان و ادبیات عربی نیز به این مقوله وارد شوند و از طریق آموزش اصطلاحات پزشکی موردنیاز، معرفی توانمندی‌های کشور در این حوزه به زبان عربی در قالب کتاب، مقاله، همایش‌های تخصصی و... آموزش فنون روان‌شناسی برخورد با بیماران و خانواده‌هایشان، آموزش نحوه فعالیت دانشجویان در شرکت‌های گردشگری سلامت و ارائه خدماتی چون معرفی بیمارستان‌ها و تخصص‌های دایر در آن‌ها، رزرو بلیت، هتل و... بیماران عرب‌زبان را به سفر درمانی به ایران تشویق کنند.

□ آشنا نمودن دانشجویان ایرانی با نحوه ترجمه و معرفی کتاب‌ها، مقالات و نرم‌افزارهای داخلی به زبان عربی؛ فرهنگ و ادبیات ایران‌زمین سرشار از چهره‌های برجسته علمی، هنری و فرهنگی و مشاهیری با محبوبیت بین‌المللی مانند حافظ، سعدی، مولانا و... است. همچنین دانشمندان کشورمان به‌خصوص در سال‌های اخیر دستاوردهای چشمگیری در زمینه‌های مختلف علمی به دست آورده‌اند و کتاب‌ها و مقالات بسیاری نوشته‌اند یا نرم‌افزارهای کاربردی فراوانی طراحی نموده‌اند که کشورهای عربی بسیار به آن‌ها نیازمندند و شناسایی این نیازها موقعیت‌های شغلی بی‌ظنیری را به همراه دارد.

□ در حوزه ادبیات نیز آثار ادبی قدیم و جدید ایرانی می‌تواند برای سایر مردمان دنیا به‌خصوص جهان عرب جاذبه داشته باشد. گروه‌های زبان و ادبیات عربی کشور می‌توانند با ترجمه کتاب‌ها، مقالات و نرم‌افزارهای فارسی به زبان عربی باعث رشد فرهنگی و شناساندن دقیق بزرگان سرزمینمان به جهان عرب شوند. این کار در بلندمدت می‌تواند هم به علاقه مترجمان به سوی ترجمه این آثار منجر گردد و هم رابطه کشور با جهان عرب را بهبود بخشد.

□ آشنا نمودن دانشجویان ایرانی با نحوه ترجمه و معرفی دستاوردهای علمی و نظامی کشور؛ دانشمندان جوان ما در سال‌های پس از پیروزی انقلاب، دستاوردهای مختلفی در علوم مختلف داشته‌اند که بسیاری از آن‌ها موردنیاز کشورهای عربی است. این مقوله که بعضاً از آن به عنوان صدور خدمات مهندسی یاد می‌شود، منحصر به پروژه‌های ساختمانی و احداث و

نگهداری کارخانه، سد و شرکت نیست؛ بلکه امکان طراحی نرم‌افزارها، سخت‌افزارها، وبگاه‌ها، تولیدات نانو و صدها مورد دیگر، ظرفیت ارزآوری برای کشور را داراست که مستلزم ایجاد زیرساخت‌های مناسب، معرفی صحیح در شبکه‌های ماهواره‌ای، اینترنت، بروشورهای تبلیغاتی، شبکه‌های اجتماعی و... به زبان عربی است.

□ در زمینه دستاوردهای نظامی نیز ایران اسلامی در سال‌های اخیر به پیشرفت‌های بسیار خوبی دست یافته است. گروه‌های زبان و ادبیات عربی سراسر کشور طی یک برنامه‌ریزی کلان ملی می‌توانند به ترویج این دستاوردها و ویژگی‌های منحصربه‌فردشان در میان افکار عمومی جهان عرب و آشنایی مترجمان با اصطلاحات تخصصی اقدام کنند تا کم‌کم زمینه خرید این محصولات را در کشورهای منطقه فراهم نمایند که در نتیجه باعث ورود ارز بسیار زیادی به کشور خواهد شد. یقیناً اگر مشکل سیاسی کشورهای عربی با ایران حل گردد آنان نیز اقدام به خرید محصولات ایرانی خواهند نمود. چراکه این محصولات علاوه بر ویژگی‌های منحصربه‌فرد و متناسب با شرایط منطقه، از نظر قیمت بسیار ارزان‌تر از نمونه‌های غربی، روسی و چینی آن است. ولی ما نباید تا آن روز منتظر بمانیم بلکه می‌بایست زیرساخت‌های آن را در زمینه ترجمه و معرفی این دستاوردها و محصولاتی که ایران قصد فروش آن‌ها را دارد به زبان عربی فراهم آوریم و اصطلاحات موردنیاز و چگونگی ترجمه آن را به دانشجویان و مترجمان خود بیاموزیم.

۷. نتیجه‌گیری

با توجه به آنچه بیان شد می‌توان نتیجه گرفت که گروه‌های زبان و ادبیات عربی کشور می‌توانند نقش کلیدی را در توسعه صنعت گردشگری با جهان عرب از طریق معرفی درست و اصولی دستاوردهای مختلف اقتصادی، فرهنگی، علمی، پزشکی، گردشگری و... به زبان عربی ایفا کنند و به عنوان حلقه مفقوده این حوزه با بازنگری در برنامه‌ها و اهداف آموزشی رشته و سوق‌دادن دروس و آموزش زبان عربی به سوی آموزش کاربردی این زبان بر اساس نیازهای واقعی کشور اقدام نمایند و با تربیت دانشجویانی به‌مراتب قوی‌تر و دارای مهارت‌های زبانی و

ارتباطی کافی جهات فعالیت در حوزه‌های مذکور در متن مقاله، سهم خود را در توسعه فرهنگی و اقتصادی کشور ایفا نمایند.

برای تبدیل معضل فعلی وضعیت رشته زبان و ادبیات عربی کشور به یک فرصت و حل مشکل بیکاری بسیاری از فارغ‌التحصیلان آن به دلیل نداشتن مهارت کافی جهت اشتغال در فرصت‌های شغلی پیش‌رو - که بیشتر نیازمند مهارت است تا مدرک - می‌بایست برنامه‌ریزی بلندمدت و هدفمند با استفاده از نظر کارشناسان و صاحب‌نظران صورت پذیرد و پیگیری جدی برای اجرای صحیح برنامه انجام شود.

دانشجویان گروه‌های زبان و ادبیات عربی می‌بایست با تلاش مضاعف خود پس از آشنایی با فرصت‌های شغلی پیش‌رو، مهارت‌های موردنیاز برای اشتغال در این فرصت‌ها، مهارت‌های مختلف زبانی و ارتباطی و اطلاعات عمومی موردنیاز برای ارتباط با کشورهای عربی را در خود تقویت نمایند و سعی کنند کلیه موارد تأثیرپذیری از زبان فارسی را از ترجمه‌های خود بزدايند و در کار خود ملاحظات خاص فرهنگی و اجتماعی کشورهای عربی را مدنظر قرار دهند.

اساتید و دانشجویان رشته زبان و ادبیات عربی می‌بایست با شرکت در کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی ویژه با آخرین تحولات کشورهای عربی و مهارت‌های موردنیاز برای ارتباط با عرب‌زبانان و همچنین ترجمه متون تخصصی و مهارت‌های فعالیت در حوزه گردشگری به‌روز گردند.

کتابنامه

(۱) فارسی

کتاب‌ها

- آذرشب، محمدعلی (۱۳۸۸ه‌ش)، *التوجیه الثقافي*، چاپ اول، تهران: دانشگاه تهران.
آماره، جواد (۱۳۹۱ه‌ش)، *نامه اتاق بازرگانی*، شماره ۶۴، تهران.
قربانی، پیمان (۱۳۷۸ه‌ش)، *تازه‌های اقتصاد*، شماره ۸۶، تهران.

مقالات

جهانگیری محمد، «درآمد گردشگری سلامت ده برابر صادرات تجهیزات پزشکی»، روزنامه جام جم، شماره ۳۹۵۵، ۲ اردیبهشت ۱۳۹۳ ه.ش.

شماعی علی و جعفر موسی‌وند (۱۳۹۰ ه.ش)، «سطح‌بندی شهرستان‌های استان اصفهان از لحاظ زیرساخت‌های گردشگری با استفاده از مدل TOPSIS و AHP»، مطالعات و پژوهش‌های شهری و منطقه‌ای، سال سوم، شماره دهم، پاییز ۱۳۹۰ ه.ش، ۲۳-۴۰.

ضیغمی، علی و بهروز حیدربکی، (۱۳۹۳ ه.ش)، «نقش ترجمه عربی در ارزآوری برای کشور»، مجموعه مقالات همایش ملی کارآفرینی و تجاری‌سازی رشته زبان و ادبیات عربی، سمنان: دانشگاه سمنان

منابع اینترنتی

- ریفاعی، طالب (۲۰۱۳ م)، «رشد چهاردرصدی سفر گردشگران جهان در سال ۲۰۱۳»
www.isna.ir/fa/news/92101608847
 شربتیان محمدحسن (۱۳۹۵ ه.ش)، «تأملی بر گردشگری شهری در ایران و ارائه راهکارهایی در جهت توسعه پایدار این صنعت شهری»
<http://anthropology.ir/article/13614>
 عادلخانی امین (۱۳۹۴ ه.ش)، «گردشگری ورزشی؛ فرصت‌ها و چالش‌ها»
<http://article.irna.ir/fa/NewsPrint.aspx?ID=3771>
 محمودی امیرعلی، (۱۳۹۵ ه.ش)، «چه کشورهایی بیشترین درآمد را از صنعت گردشگری کسب می‌کنند؟»
www.kojaro.com/2016/10/10/122558/top-countries-earning-most-tourism
 (۱۳۹۲ ه.ش)، «از دستاوردهای پزشکی ایران چه می‌دانید؟»
www.farhangnews.ir/content/63533
 (۱۳۹۲ ه.ش)، «اماکن زیارتی و گردشگری ایران»
www.iran.ir/about/places-of-interest
 (۱۳۹۳ ه.ش)، «دستاوردهای انقلاب اسلامی، از اقتصاد و فرهنگ تا پیشرفت‌های نظامی»
www.mashreghnews.ir/fa/news/296456
 (۱۳۹۵ ه.ش)، پرتال اصفهان، «اهمیت خلیج فارس و خزر در بحث انرژی»
<http://www.isfp.ir/web/energy/215>
 (۲۰۱۱ م)، هارتص، «سیصد درصد رشد فروش تسلیحات آمریکایی با عنوان مهار ایران»

<http://www.haaretz.com/news/middle-east/u-s-tripled-weapons-sales-in-2011-to-counter-iran-s-threats-study-shows-1.461050>

(۲۰۱۶م)، ویکی‌پدیا، «ایران‌هراسی»

<https://fa.wikipedia.org/wiki/ایران‌هراسی>

(۱۳۹۵ هـ ش)، «فشار ریاض به کشورهای عربی برای اقدام علیه تهران»

<http://donya-e-eqtasad.com/news/991921>

(۱۳۹۵ هـ ش)، عقلمند زهرا، «امروز در خانه ایرانی زندگی نمی‌کنیم.»

<http://chtn.ir/Default.aspx?tabid=84&articleType=ArticleView&articleId=119104>

(۱۳۹۱ هـ ش)، نظریان، سید علی فرهاد «راهکارهای توسعه اقتصاد غیر نفتی»

<http://www.farsnews.com/printable.php?nn=13910824000447>

(۱۳۹۴ هـ ش)، امید ایرانیان، «رأی ممتنع لبنان به بیانیه ضد ایرانی اتحادیه عرب»

<http://omidiraniannewspaper.ir/detail/850>

(۱۳۹۴ هـ ش)، ایگنا، «شیعیان چند درصد مسلمانان جهان را تشکیل می‌دهند؟»

<http://www.iqna.ir/fa/news/3479575>

(۱۳۹۴ هـ ش)، مارین تایمز، «سهم نیم‌درصدی ایران از درآمد ۱۵۰۰ میلیارد دلاری گردشگری جهان»

<http://marinetimes.ir/fa/news/2923>

أقسام اللغة العربية وآدابها بالجامعات الإيرانية حلقات مفقودة

في تنمية السياحة الإيرانية مع البلدان العربية

علي ضيغمي*

أستاذ مساعد في قسم اللغة العربية وآدابها بجامعة سمنان

الملخص

تُعتبر إقامة العلاقات مع دول الجوار وتنميتها من الأولويات الرئيسة لكل بلد، كما يمكن اعتبار الاقتصاد من أهم أركان البلاد. والسياحة هي من أهم مصادر الدخل وتوفير العملة الصعبة، إلى جانب الضرائب والصادرات. ويمكننا عبر التعريف بالمعالم السياحية والإنجازات الاقتصادية والطبية والعسكرية والعلمية ... إلى اللغات الأخرى وخاصة العربية أن نساعد في تنمية العلاقات الثنائية مع الدول العربية وتطوير صناعة السياحة للبلاد. عندما يرتبط تعليم اللغة العربية بالاقتصاد يتسم بسماتٍ أخرى. ونظراً إلى وجود البلدان العربية المجاورة لإيران والعديد من المناسبات الأخرى، فإنّ التدريب العملي والهادف للغة العربية يمكن أن يلعب دوراً رئيساً في تنشيط اقتصاد البلد. كما لا شك أنّ التعريف الدقيق ببلادنا للعالم العربي بما في ذلك المعالم السياحية والمشاهير العلمية والأدبية والإنجازات الطبية والعلمية والاقتصادية والعسكرية ... باللغة العربية من خلال الطلاب والخريجين في أقسام اللغة العربية وآدابها بالبلاد يمكن أن يلعب دوراً هاماً في تحسين الوضع الاقتصادي للمجتمع الذي يتطلب تخطيطاً سليماً وطويل أجل وتعليم المهارات اللغوية الوظيفية ومهارات التواصل والإلمام بالملاحظات الثقافية الخاصة للدول العربية وإنشاء بعض تخصصات متداخلة حقول في مختلف المراحل الدراسية، كما لا يمكننا تجاهل دور القضايا السياسية في نجاح أو إفشال هذه القضايا.

الكلمات الرئيسية: أقسام اللغة العربية وآدابها؛ إيران؛ البلدان العربية؛ صناعة السياحة.